

**Dokument końcowy Kongresu Młodej Polonii
w Bonn w dniach 4 – 6 października 2019 r.**

Młoda Polonia, przedstawiciele organizacji polonijnych w Niemczech oraz państw Unii Europejskiej obradowali w dniach 4-6.10.2019 w Bonn na IV Kongresie Organizacji Polskich w Niemczech pod hasłem:

„Dać głos Młodym Europy!”

Młode Polki i Polacy w służbie procesów integracyjnych w Unii Europejskiej”

Kongres Młodej Polonii zgromadził przez trzy dni obrad, debat i dyskusji ponad 150 przedstawicieli Polek i Polaków na emigracji w różnym wieku i o różnym stażu pobytu za granicą. Obecni byli reprezentanci struktur i organizacji na poziomie federalnym, landowym, eksperci polonijni, przedstawiciele mediów polonijnych, grupy nieformalne i osoby niezrzeszone, politycy i przedstawiciele niemieckiej administracji.

Udział w obradach Kongresu i proces zgłaszania chęci udziału w wydarzeniu był otwarty i jawny – dbając o pluralistyczny wymiar obrad, z uwzględnieniem zasad demokratycznych i uszanowania praw każdej jednostki. Kongres z założenia był wydarzeniem międzypokoleniowym, łączącym przeszłość z terażniejszością w imieniu budowania wspólnej europejskiej partycypatywnej przyszłości w Niemczech i w Unii Europejskiej. W tworzeniu tej przyszłości Polonia chce odgrywać aktywną rolę współkształtując polityki, które bezpośrednio jej dotyczą. Przez aktywne współkształtowanie naszego otoczenia chcemy przyczynić się do lepszego życia w Unii Europejskiej nas wszystkich. Uczestnicy kongresu reprezentują ekspercko każdą dziedzinę, w obrębie której wystosowane zostały poniższe postulaty, ich doświadczenie bazuje na wieloletniej pracy w przedmiotowych dziedzinach, jest poparte adekwatnym wykształceniem oraz pozytywną informacją zwrotną w ich środowiskach.

Polonia jest gotowa i chce współdecydować o swoich prawach, obowiązkach i przede wszystkim roli i miejscu w niemieckim społeczeństwie, poprzez aktywne włączanie się w istniejące procesy i struktury. Liczba ponad dwóch milionów osób z polskim pochodzeniem migracyjnym oraz prawie miliona polskiej ludności zagranicznej w Niemczech to liczba, której nie sposób pominąć, a która **częściowo uległa**

marginalizacji społecznej i politycznej. Czas najwyższy, aby budując na wspólnych – polonijnych, ogólnoniemieckich i europejskich zasobach wzmocnić Polki i Polaków w duchu partycypatywnym i społecznej równości (Equal) z innymi przedstawicielami wielonarodowego krajobrazu społeczeństwa Niemiec.

Europejski Kongres Młodej Polonii w Bonn 2019 roku potwierdził tematy zawarte we wnioskach poprzednich Kongresów w Berlinie w 2012, w Düsseldorfie w 2014 oraz w Berlinie w 2016 r. tj:

1. Konieczność nauki języka polskiego jako dziedziczonego w tym wsparcia finansowego dla organizacji polonijnych na całym terenie Republiki Federalnej Niemiec prowadzących te formy nauczania.
2. Konieczność systemowego wsparcia finansowego mediów polonijnych.
3. Rolę Biura Polonii w Berlinie jako koordynatora pracy zorganizowanej Polonii na skalę federalną oraz dopasowanie jego struktury i działania do aktualnych potrzeb (opracowanie koncepcji działania w obliczu nowych zadań i wyzwań zawartych w tym dokumencie.

Zgromadzeni na Kongresie podkreślili, że merytoryczne spektrum Kongresu Młodej Polonii Bonn 2019 **odwołuje się do Europejskiej Strategii na Rzecz Młodzieży na lata 2019-2027, uchwalonej przez wszystkie państwa członkowskie UE,** w nawiązaniu do jej 3 głównych aspektów, celów długofalowych tzn.:

1. „Partycypacja“, czyli (JA) i Moje miejsce w Unii Europejskiej
2. „Sieciowanie (się)“, (My) "Dać głos Młodemu Europie – społeczne, kulturalne, polityczne zaangażowanie Młodych“
3. „Upowszechnianie“ (Jak?) "Młode, europejskie społeczeństwo obywatelskie w służbie procesów integracyjnych w Unii Europejskiej“.

W ramach ww obszarów tematycznych Kongres Młodej Polonii wskazał na konieczność:

- Ukonstytuowania się **GRUPY INICJATYWNEJ NA RZECZ KOALICJI DLA POLONII** jako koordynatora procesu wdrażania postulatów oraz kontaktów pomiędzy Polonią i Pełnomocnikami ds. Polonii, docelowo decydentami na szczeblu federalnym (do końca 2019 r.).
- Rozpoczęcie procesu tworzenia „Koalicji dla Polonii” rozumianego jako porozumienie organizacji, inicjatyw, środowisk oraz ekspertów pragnących działać na rzecz Polonii w obszarach kultury, mediów, języka polskiego, młodzieży, integracji i spraw socjalnych.
- Skoncentrowania się na współkształtowaniu polityki społecznej, rozwijanie obywatelskiej aktywności socjalnej oraz kształcenia obywatelskiego i ustawodawstwa w interesie grup docelowych oraz konieczność stworzenia lub udostępnienia instrumentarium finansowego zapewniającego niezależność polityczną.
- Kontynuowania dialogu międzygeneracyjnego oraz procesu włączania polskiej grupy w demokratyczne procesy i ogólnoniemiecki dyskurs polityczny i społeczny (problemy z populizmem,

niechęcią do obcych, włączenie w partycypację polityczną, w istniejące struktury, gremia oraz debaty na poziomie federalnym).

- Zapewnienia dostępu do nauki języka polskiego jako dziedziczonego na całym terenie Republiki Federalnej Niemiec wraz z zapewnieniem jego finansowania.
- Zwiększenie wsparcia dla mediów polonijnych w postaci ich promowania, stworzenia trwałego, niezależnego finansowania, które umożliwi sprostanie wyzwaniom digitalizacji, jak również promowanie lepszego wykorzystania kanałów polskojęzycznych w niemieckich rozgłośniach na terenie całych Niemiec do celów polonijnych.

Intensywne debaty toczyły się w następujących grupach roboczych, w których wypracowano końcowy kształt postulatów. Mając na uwadze absolutną konieczność podjęcia i realizacji powyższych tematów, uczestnicy Kongresu Młodej Polonii w Bonn 2019 postulują o wdrożenie:

I. Postulatów w obszarze partycypacji obywatelskiej, politycznej i medialnej:

1. **Utworzenie ponadlandowego gremium Polonii – GRUPY INICJATYWNEJ NA RZECZ KOALICJI DLA POLONII** jako koordynatora ds. sieciowania i monitorowania procesu wdrażania postulatów Kongresu Młodej Polonii Bonn 4-6.10.2019.
2. Federalnej kampanii medialnej mającej na celu aktywizację i upowszechnienie Pełnomocników ds. Polonii w każdym landzie (wsparcie finansowe BMI, wsparcie organizacyjne Biuro Polonii wsparcie merytoryczne Grupa inicjatywna).
3. Konsolidacja wewnętrzna Polonii rozpoczęta stworzeniem i promowaniem **Koalicji dla Polonii**, a zakończonej stworzeniem politycznej reprezentacji Polonii jednoczącej wszystkie pokolenia i fale polskiej migracji do Niemiec zajmującej się przekrojowo tematami ważnymi dla polskiej społeczności w Niemczech na szczeblach: komunalnym, krajów związkowych i na poziomie federalnym. której załączkiem będzie sieć organizacji i grup polonijnych w ramach Koalicji dla Polonii (przy wsparciu finansowym Federalnej Pełnomocniczki ds. migracji, uchodźców i integracji, niemieckiego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, czy też Federalnej Centrali Kształcenia Politycznego).
4. Federalnej kampanii na rzecz włączenia w istniejące struktury na poziomie federalnym, krajowym i komunalnym w obszarze partycypacji obywatelskiej, aktywności politycznej w języku polskim i niemieckim (przy wsparciu finansowym Federalnej Pełnomocniczki ds. migracji, uchodźców i integracji, Federalnej Centrali Kształcenia Politycznego).
5. Stworzenie platformy społecznościowej w połączeniu z aplikacją mobilną do komunikacji Polonii na bazie strony internetowej portalu Polonia Viva_ oraz koordynowaniu tych prac przez Biuro Polonii w Berlinie (wykonawca zewnętrzny).
6. Promowanie ww. postulatów przez Pełnomocników ds. Polonii w gremiach politycznych.

II. Postulatów w obszarze języka polskiego w Niemczech skierowanych do władz oświatowych wszystkich krajów związkowych,

1. Domagamy się stworzenia kompleksowego dostępu do lekcji języka polskiego we wszystkich krajach związkowych dla uczniów wszystkich klas (1-12/13), z możliwością przystąpienia do egzaminu maturalnego, najpóźniej do 2023 roku.
2. Stworzenie zbioru informacji o języku dziedzicznym, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci przy zapisach do I klasy szkoły podstawowej. Tworzenie adekwatnych ofert nauczania.
3. Włączenie się do procesu zwiększenia dostępu do języka polskiego Kultusministerkonferenz poprzez stworzenie cyklicznych spotkań z decydentami z tego gremiów tylko w sprawie języka polskiego.
4. Integracja wykwalifikowanych nauczycieli języka polskiego w landowych systemach oświaty.
5. Zapewnienie stałego dofinansowania dla organizacji oświatowych prowadzących naukę języka polskiego – zamiast nauczania opartego wyłącznie na ograniczonych czasowo projektach.
6. Zapewnienie preferencyjnego dostępu do pomieszczeń infrastruktury oświatowej w każdym kraju związkowym.
7. Promowanie i upowszechnianie informacji o nauczaniu języka polskiego na centralnym – ogólnodostępnym unowocześnionym portalu internetowym (PoloniaViva) z wykorzystaniem nowoczesnych technologii.
8. Promowanie ww. postulatów przez Pełnomocników ds. Polonii w gremiach politycznych.

III. Postulatów w obszarze społecznym:

1. Zapobieganie marginalizacji Polek i Polaków poprzez usunięcie barier w integracji: kampanię na rzecz uznawania kwalifikacji i dyplomów, zapobieganie i reagowanie na przemoc w rodzinie oraz bezdomność poprzez ofertę w języku polskim.
2. Zapewnienie szerokiego dostępu do wsparcia psychologicznego i psychoterapeutycznego, interwencji kryzysowej w języku polskim.
3. Zadbanie o przyspieszenie integracji na niemieckim rynku pracy Polek i Polaków poprzez dostęp do informacji w języku polskim na temat edukacji, praw socjalnych i pracowniczych.
4. Udostępnienie indywidualnych programów wsparcia rozwoju ścieżki zawodowej dla osób przyjeżdżających z Polski, włącznie z intensywnymi, elastycznie oferowanymi kursami języka niemieckiego, zamiast traktowania ich jako rezerwuaru taniej siły roboczej, rekrutowanej na niskie stanowiska. Integracja na rynku pracy musi zawierać element integracji społecznej / obywatelskiej.
5. Stworzenie indywidualnego wsparcia / „coachingu” dla uczniów przybywających z zagranicy w celu znalezienia dla nich właściwego miejsca w niemieckim systemie edukacji i wspierania rozwoju ich indywidualnych uzdolnień.
6. Promowanie ww. postulatów przez Pełnomocników ds. Polonii w gremiach politycznych.

IV. Postulatów w obszarze kultury:

1. Promowanie kultury polskiej będącej odzwierciedleniem nowoczesnych trendów realnego obrazu Młodej heterogenicznej Polonii oraz jej bogactwa i różnorodności intelektualnej i twórczej.
2. Prezentacja nowych i aktualnych form kultury, zakotwiczonych w tradycji i pielęgnujących ją, czerpiących, jednakże ze współczesnego dorobku intelektualnego.
3. Promowanie polskiej kultury rozumianej jako nośnik sztuki i jednocześnie katalizator społeczny, promujący otwartość, dialogowość i wartości demokratyczne w różnych jej formach, także w formie spotkań, szkoleń, grup ponad generacyjnych i ponad etnicznych, promujących wartości zawarte m.in. w pkt. 1 i 2.
4. Optymalizacja dostępu do funduszy BKM na potrzeby kulturalne Młodej Polonii poprzez: a) szkolenia z zakresu składania wniosków, b) transparentności składu jury i przyznanych środków, c) dopasowanie możliwości ubiegania się o środki do celów zawartych w pkt. 1, 2 i 3.
5. Zaktywizowanie Ministerstw Kultury w poszczególnych krajach związkowych celem finansowania lokalnych projektów kulturalnych.
6. Organizacja przez Biuro Polonii szkoleń z zakresu pozyskiwania środków na finansowanie projektów polonijnych i integracyjnych.
7. Promowanie ww. postulatów przez Pełnomocników ds. Polonii w gremiach politycznych.

Wskazujemy na konieczność:

- kontynuacji przedmiotowych Kongresów Polonii, koordynowanych przez Biuro Polonii z udziałem organizacji polskich w Niemczech, członków Koalicji dla Polonii, Pełnomocników ds. Polonii oraz przedstawicieli świata nauki, polityki i mediów.
- kontynuacji konsolidacji oraz zapraszania do współpracy środowisk polonijnych jako procesu zaktywizowanego za sprawą Kongresu Młodej Polonii w formie Koalicji dla Polonii oraz ogłoszenie otwartej akcji do końca 2019 roku.
- utworzenia instrumentu finansowego pozwalającego na opracowanie wdrożenia oraz wdrażanie postulatów z obszarów I-IV, (coroczne ustalanie priorytetów działania), w wysokości nie mniejszej niż 500.000 € rocznie, którego operatorem będzie Konwent Organizacji Polskich w Niemczech, a w przyszłości szersza reprezentacja, zapleczem organizacyjnym zmodernizowane Biuro Polonii w Berlinie, zapleczem merytorycznym Grupa inicjatywna wraz z Pełnomocnikami ds. Polonii. Ich zadaniem będzie również wyłonienie jury do wyboru wniosków (m.in. niemieckie Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, Federalny Urząd ds. Migracji i Integracji).
- utworzenie i finansowanie stanowiska eksperta i zarazem koordynatora, którego zadaniem będzie koordynacja pracy Gurpy inicjatywnej na rzecz Koalicji dla Polonii, wdrażanie postulatów i inicjowanie kolejnych Kongresów. Eksperta, w którego gestii byłyby również długofalowy proces tworzenia konstruktywnych struktur socjalnych i integracyjnych na rzecz podniesienia świadomości wśród polonijnego społeczeństwa obywatelskiego i jego pozycji w Niemczech i Unii Europejskiej.

Zwracamy się do władz europejskich, niemieckich i polskich polskiego Ministerstwa Spraw Zagranicznych, Senatu RP, Biura Współpracy z Polonią i Polakami za Granicą w Kancelarii prezydenta RP o ścisły kontakt i współpracę z koordynatorami kolejnych Kongresów Polonii oraz aktywne włączenie Grupy inicjatywnej, docelowo rozbudowywanie Koalicji dla Polonii, którą Polonia chce włączyć w procesy decyzyjne dotyczące europejskiej Polonii w Niemczech.

Uczestnicy Kongresu Młodej Europejskiej Polonii w Bonn 2019 są przekonani o konieczności kontynuowania corocznych spotkań z udziałem zainteresowanej rozwojem i dobrobytem Polonii instytucji i organizacji polskich, i polonijnych oraz przedstawicieli środowiska nowej emigracji, z Niemczech i z Unii Europejskiej. Organizatorzy i uczestnicy europejskiego Kongresu Młodej Polonii w Bonn 2019 zwracają się z apelem o uwzględnianie naszych wniosków oraz pomoc w ich wdrożeniu.

Niniejszy dokument końcowy został przyjęty i zatwierdzony przez uczestników Kongresu Młodej Polonii w Bonn.

Komisja Wnioskowa w składzie:

- Magdalena Chełmowska-Kowalska – Sieć struktur socjalnych INFO-POINT w NRW
- Maciej Kowalski - Sztab WOŚP Oberhausen
- Roksana Weronika Przyjemaska – Grupa społeczna Dziewuchy Berlin
- Blandyna Zaborowski – Związek Krajowy – Polska Rada w Niemczech e.V. / Związek Landowy Organizacji Polskich w Nadrenii Północnej-Westwalii e.V.

Redakcja „Dokumentu końcowego Kongresu Młodej Polonii”:

- Joanna Szymańska – Europejski Instytut Kultury i Mediów „Polonicus” VoG
- Dr. Kamila Schöll-Mazurek – Polska Rada Społeczna w Berlinie e.V.
- Wiesław Lewicki – Konwent Organizacji Polskich w Niemczech e.V.

Bonn, 6 października 2019 r.